

Een stukje geschiedenis

Fotograaf, dirigent, schilder én dorpsnotaris

Hij schrijft zijn stukken met een kroontjespen, woont in een statig pand en behoort tot de notabelen van zijn woonplaats: de dorpsnotaris. Een fenomeen dat langzaam maar zeker tot het verleden lijkt te behoren in een wereld waarin specialisatie, digitalisering en blockchain gevleugelde woorden zijn.

TEKST Martijn Rip | BEELD Collectie Stichting tot Bevordering der Notariële Wetenschap

De werkkamer van een notaris eind negentiende eeuw. Notaris Anthony Knottenbelt in zijn werkkamer te Vlaardingen, omstreeks 1880.

Een universitaire studie had hij niet nodig, dat er ooit marktwerking in het notariaat zou worden ingevoerd, had hij nooit geloofd. Bertus van de Westelaken voldeed een eeuw geleden aan alle kenmerken van een dorpsnotaris. Dankzij het boek *Notaris van de Westelaken en het dorp Son van rond 1900* van André Josiassen hebben we een mooie beschrijving van zijn leven.

HOGESSENEN

Van de Westelaken arriveerde eind 1892 in Son, een dorpje onder de rook van Eindhoven. Van een collega uit die stad ontving hij op 2 december de minuten, registers en repertoria van zijn voorgangers. Samen met zijn hoogzwangere vrouw Maria en dochter Anna betrok hij het voormalige notarishuis aan de Dommelstraat. In 1902 kwamen ze te wonen aan de Markt van Son. Een flinke woning met een erf en een tuin. In de aanbouw naast het huis was het notariskantoor gevestigd. Daarin bevonden zich drie sober ingerichte ruimten. In de voorste kamer stonden de klerken achter hoge lessenaars te schrijven. In de ruimte daarachter had Van de Westelaken zijn kantoor. Helemaal achterin was een bijkeuken met een toilet.

FAMILIELEVEN

Maria heeft niet lang kunnen genieten van de nieuwe woning aan de Markt. Tijdens de geboorte van hun tiende kind, in 1903, overleden zowel moeder als kind. In de

periode daarvoor was zij al zwak en vaak ziek. Zij werd verzorgd door haar ongetrouwde zus. Na het overlijden van Maria bleef de notaris over met zijn zeven nog in leven zijnde kinderen. In 1905 trouwde hij een vrouw uit het dorp. Met deze nieuwe Maria kreeg hij nog eens zeven kinderen.

WERKGEBIED

Als dorpsnotaris had Van de Westelaken een groot werkgebied: de dorpen tussen Den Bosch en Eindhoven. In zijn eerste volledige jaar, 1893, kwam meer dan de helft van de opdrachtgevers voor een akte uit Son en Breugel. In 1912 gold

dit nog maar voor 22 procent van zijn klanten. De meeste opdrachtgevers kwamen toen uit de regio rond Erp. Dit valt te verklaren doordat het notariaat in dat dorp werd opgeheven. Maar ook in vele andere dorpen had hij klanten.

EIKEBOOMEN

Dat Van de Westelaken in een steeds groter gebied op klanten kon rekenen, betekende ook dat hij in de loop der jaren steeds meer akten passeerde. In 1893 waren dat er nog 185, in 1913 was dat aantal naar 358 gestegen. De meest voorkomende akte was het testament, gevolgd door akten voor algemene verkoop van roerende goederen. Voor die laatste categorie adverteerde hij regelmatig in de lokale krant: zo kondigde hij daarin de verkoop van '200 schoone eikeboomen' en '1 zevenjarige poney' aan. Ook was Van de Westelaken regelmatig in de weer met schuldbekentenissen, royementen en provisionele verkopen.

HARMONIE

Ondanks zijn baan als notaris had Van de Westelaken genoeg tijd voor zijn verschillende hobby's. Zo was hij waarschijnlijk de eerste inwoner van Son en Breugel die zich bezighield met fotografie. Hij maakte negatieven op glasplaten, waarop hij een lichtgevoelige laag had aangebracht. Ook had hij een passie voor muziek. Hij was onder meer beschermheer en dirigent van de plaatselijke harmonie. Daarnaast hield hij zich bezig met schilderen. In 1913 verplaatste hij zijn standplaats naar Woensel, waar hij tot 1925 notaris zou blijven. ■

JUBILEUMPROGRAMMA

Onder het motto 'Notaris, met recht het mooiste beroep!' worden dit jaar tal van bijeenkomsten en activiteiten georganiseerd. Het voorlopige programma ziet er als volgt uit:

7 september	Studenten Challenge
18-22 september	50+Beurs
5 oktober	Jaarcongres met feest
	Presentatie Jubileumboek
3 november	Publieksactie 'Uit & thuis bij de notaris'
8 november	Kandidatensymposium
19 november	Oud-notarissendag

Houd de website 175jaarknb.nl in de gaten voor nieuws, acties en de actuele stand van zaken. Ideeën of meedenken? Mail naar jubileum@knbn.nl.

